

Bruxelles, 11. prosinca 2024.
(OR. en)

16668/24

POLGEN 164

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Nastavak rada na strateškom programu 18-mjesečni program Vijeća (1. siječnja 2025. – 30. lipnja 2026.)

Za delegacije se u prilogu nalazi 18-mjesečni program Vijeća, koji su pripremili buduće poljsko, dansko i ciparsko predsjedništvo i Visoki predstavnik, koji predsjedava Vijećem za vanjske poslove.

Program

I. UVOD

Trio predsjedništava, Poljska, Danska i Cipar, obvezuje se da će na temelju Strateškog programa za razdoblje 2024. – 2029. usmjeravati rad Vijeća na početku novog institucijskog ciklusa s obzirom na dosad nezabilježene izazove i geopolitički pritisak na Europsku uniju, osobito agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i dramatično stanje na Bliskom istoku, koji utječu na politike EU-a na svim razinama.

Trio će pokrenuti rad na višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje nakon 2027., u kojem će se morati odražavati prioriteti Strateškog programa za razdoblje 2024. – 2029.

Trio će nastaviti ulagati napore u poboljšanje dijaloga s civilnim društvom i građanima, posebno mladima, zajedno s institucijama EU-a u okviru njihovih nadležnosti.

II. SNAŽNA I SIGURNA EUROPA

Usklađeno i utjecajno vanjsko djelovanje

U kontekstu globalnih napetosti trio čvrsto vjeruje da se Unija mora prilagoditi novom multipolarnom geopolitičkom kontekstu i potvrditi svoju ulogu globalnog aktera te istodobno braniti multilateralni sustav utemeljen na pravilima koji se zasniva na Povelji UN-a, uz aktivno promicanje potpunog poštovanja međunarodnog prava, uključujući poštovanje suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti i ljudskih prava za sve.

Trio će dati prednost suradnji EU-a s partnerima na globalnoj razini, promicanju međunarodne suradnje za odgovor na zajedničke izazove i razvoju uzajamno korisnih strateških partnerstava, među ostalim provedbom strategije Global Gateway, čime će se osigurati otvorena strateška autonomija, gospodarska sigurnost i otpornost Unije te njezino tehnološko vodstvo, u skladu s pristupom Tima Europa.

Cilj trija bit će osigurati kontinuiranu i nepokolebljivu političku, gospodarsku, vojnu, energetska, financijsku i humanitarnu potporu Ukrajini, koja se suočava s ničim izazvanom i neopravdanom ruskom agresijom, sve dok to bude potrebno i u okviru širih ciljeva promicanja mira, sigurnosti, stabilnosti, dobrog upravljanja i blagostanja u istočnom susjedstvu. Trio je predan i tome da EU i njegove države članice pruže dodatnu humanitarnu pomoć i koordiniraju dugoročnu financijsku potporu usmjerenu na jačanje obrambenih sposobnosti, otpornosti i obnove Ukrajine. Radit ćemo i na sankcijama te jačanju i pooštavanju borbe protiv zaobilaženja sankcija.

S obzirom na aktualni sukob u Gazi i eskalaciju u široj regiji, što će utjecati na stabilnost i sigurnost regije u predstojećim godinama, s posljedicama na sam EU, trio će zajedno s partnerima promicati vjerodostojan i dosljedan europski odgovor usmjeren na daljnju humanitarnu pomoć, promicanje održivog mira i podupiranje reformi i napora za obnovu.

EU će razviti prilagođenu suradnju s partnerima u istočnom susjedstvu, posebno sa zemljama Istočnog partnerstva. Opseg te suradnje ovisit će o spremnosti i sposobnosti svake zemlje. Takav bi pristup trebao omogućiti iskorištavanje punog potencijala suradnje s najspremnijim i najspособnijim partnerima, kao što su Ukrajina i Moldova, među ostalim u kontekstu proširenja EU-a.

Kad je riječ o južnom susjedstvu EU-a, trio će obnoviti predanost EU-a ponovnom pokretanju i daljnjem razvoju tog strateškog partnerstva. Ojačano mediteransko partnerstvo i dalje je strateški imperativ za EU jer zajednički izazovi zahtijevaju zajednički odgovor.

Trio će dati prednost suradnji s transatlantskim partnerima, naglašavajući važnost kontinuiranog, uzajamno korisnog i otpornog strateškog partnerstva sa Sjedinjenim Američkim Državama, koje se temelji na snažnom transatlantskom programu i na našim zajedničkim demokratskim vrijednostima i zajedničkim interesima, uz potpuno poštovanje načela utvrđenih u Ugovorima i načela koje je utvrdilo Europsko vijeće. Neposredno susjedstvo EU-a i odnosi EU-a s regionalnim organizacijama, kao što su Vijeće za suradnju u Zaljevu (GCC), Europsko udruženje slobodne trgovine (EFTA), Afrička unija, Zajednica latinskoameričkih i karipskih država (CELAC) i Udruženje država jugoistočne Azije (ASEAN), važni su prioriteti trija. Partneri iz trija također se raduju radu na produbljivanju odnosa s Ujedinjenom Kraljevinom, nadovezujući se na postojeće sporazume, kao i jačanju angažmana u indo-pacifičkoj regiji.

Trio će voditi ambicioznu, otvorenu, snažnu i održivu trgovinsku politiku putem bilateralnih sporazuma i ponovne uspostave multilateralnog trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima, uključujući WTO. U tom će se pogledu usredotočiti na smanjenje ranjivosti Unije u pogledu strateških vanjskih ovisnosti te na diversifikaciju i osiguravanje strateških lanaca opskrbe. U tom će se kontekstu baviti i pomorskom sigurnošću, među ostalim u Crvenom, Crnom i Baltičkome moru.

Strateško djelovanje u području sigurnosti i obrane

Trio će mobilizirati sve instrumente kako bi doprinio jamčenju sigurnosti građana, što uključuje sprečavanje i borbu protiv kriminala na internetu i izvan njega te daljnje jačanje napora za otkrivanje i borbu protiv terorizma, nasilnog ekstremizma te teškog i organiziranog kriminala i korupcije koristeći se svim relevantnim alatima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnu suradnju.

Trio će raditi i na poboljšanju pripravnosti i otpornosti za odgovor na prirodne katastrofe te nove prijetnje i prijetnje u nastajanju, uključujući kibernetičke i hibridne napade, inozemno upletanje i manipulaciju informacijama (među ostalim u kontekstu izbora) te instrumentalizaciju migracija. Nastojat će i suzbiti prijetnje kritičnoj infrastrukturi EU-a i zaštititi Uniju od curenja ključnih tehnologija.

Trio će raditi na jačanju obrambene spremnosti i kapaciteta Unije za preuzimanje odgovornosti za vlastitu sigurnost i obranu te djelovati u kontekstu dosad nezabilježenih vojnih prijetnji na njezinim granicama i izvan njih.

U tom kontekstu trio će razmotriti povećanje ulaganja u obranu. Istražit ćemo i ulaganja u inovacije u području obrane, razvoj proizvodnih kapaciteta obrambene industrije EU-a, među ostalim u Ukrajini, ključne vojne infrastrukture, infrastrukture s dvojnog namjenom i sigurnosti opskrbe te razvoj bolje integriranog obrambenog tržišta. Uloga Europske investicijske banke i dalje će biti ključna za jačanje europske obrambene industrije s pomoću niza financijskih instrumenata.

Trio će nastaviti rad Unije na vodećim projektima i obrambenim inicijativama od zajedničkog interesa u cijelom EU-u.

Trio će doprinijeti provedbi zadaća u okviru Strateškog kompasa EU-a za 2025.

Trio će promicati uključivu i uzajamno korisnu suradnju s NATO-om, surađujući sa svim državama članicama EU-a i u njihovu korist, osiguravajući uključivost, transparentnost, uzajamnost i poštovanje autonomije EU-a u donošenju odluka te uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

Sveobuhvatan pristup migracijama i upravljanju granicama

Trio prepoznaje potrebu za rješavanjem pitanja nezakonitih migracija u EU, kao i za osiguravanjem zajedničkog sustava azila i migracija koje u potpunosti i djelotvorno funkcionira te će nastojati na najbolji način iskoristiti pravna i praktična rješenja u tom području, uključujući provedbu pakta o migracijama i azilu.

Trio će dati prednost odlučnom djelovanju za djelotvornu zaštitu i jačanje vanjskih granica EU-a svim dostupnim sredstvima i suzbijanje trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi te hibridnih prijetnji, uključujući instrumentalizaciju migracija. Trio će raditi na istraživanju novih načina sprečavanja i suzbijanja nezakonitih migracijskih kretanja prema Europi.

Trio će prednost dati i radu na olakšavanju, povećanju i ubrzavanju vraćanja, među ostalim upotrebom potrebnog utjecaja za postizanje ciljeva EU-a, te vanjskoj dimenziji migracija u okviru pristupa koji obuhvaća sve rute i cijele rute, posebno uspostavom sveobuhvatnih partnerstava s ključnim zemljama podrijetla i tranzita na uzajamno koristan način. Trio će istodobno raditi na osiguravanju strateškog pristupa primjeni vizne politike EU-a te suradnje u području zakonitih putova, u skladu s potrebama nacionalnih tržišta rada i podjelom nadležnosti između EU-a i država članica, uz istodobno rješavanje temeljnih uzroka nezakonitih migracija.

Trio će raditi na neometanom funkcioniranju schengenskog područja kako bi se osiguralo slobodno i sigurno kretanje građana unutar EU-a.

Dobro pripremljeno proširenje i unutarnje reforme

Trio će iskoristiti zamah u pogledu pregovora o pristupanju sa zemljama kandidatkinjama kao geostrateško ulaganje u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje. Oslanjajući se na zajedničke vrijednosti i temeljna načela EU-a, trio će raditi na ostvarenju napretka u pregovorima o pristupanju, u skladu s pristupom pristupanju EU-u koji se temelji na zaslugama za sve zemlje kandidatkinje, te na podupiranju tih zemalja u ispunjavanju kriterija za pristupanje koji se temelje na strogoj pozitivnoj i negativnoj uvjetovanosti u skladu s novom metodologijom. Trio će prema potrebi razmotriti i mogućnosti za ostvarenje napretka u pogledu postupne integracije zemalja kandidatkinja i suradnje s njima u drugim područjima politike EU-a u skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz prosinca 2023.

Trio će istodobno poduzeti daljnje korake u pogledu napora za poduzimanje potrebnih unutarnjih reformi EU-a kako bi se osiguralo da naše politike, financije i institucije budu spremne za budućnost.

III. PROSEPERITETNA I KONKURENTNA EUROPA

Integrirani pristup konkurentnosti

Trio će raditi na jačanju dugoročne konkurentnosti i produktivnosti Unije te na održivom i uključivom rastu kako bi se ojačao suverenitet naše Unije u strateškim sektorima, promicalo otvoreno gospodarstvo, otvorila dobra radna mjesta, oslobodio puni potencijal europskih regija i doprinijelo izgradnji industrijske politike za Uniju koja je prilagođena budućnosti. Time će se doprinijeti smanjenju ovisnosti EU-a, povećanju naše otpornosti i izgradnji gospodarske sigurnosti. Trio će raditi na promicanju kapaciteta EU-a za ključne tehnologije budućnosti i ulaganja u ključnu infrastrukturu kako bi se europskim subjektima omogućilo da se natječu na globalnoj razini i iskoriste mogućnosti klimatski neutralnog, digitalnog i kružnog gospodarstva. Trio će promicati politike i ulaganja EU-a u području vještina s ciljem jačanja inovacijskog kapaciteta EU-a i prevladavanja nedostatka vještina.

Trio će osigurati napredak u provedbi strukturnih reformi u državama članicama u okviru europskog semestra te će nastaviti ulagati napore u produbljivanje jedinstvenog tržišta u svim njegovim dimenzijama posebice uklanjanjem prepreka uslugama i osnovnim dobrima te osiguravanjem jednakih uvjeta. Radit će na ostvarenju nove horizontalne strategije za modernizirano jedinstveno tržište. Trio će također nastojati smanjiti administrativno i regulatorno opterećenje, posebno za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi). Naglasak će biti na daljnjem produbljivanju područja energetike, financija i telekomunikacija. Trio će također nastaviti s radom na jačanju konkurentnosti prometnog sektora.

Trio će i dalje raditi na području carina i borbe protiv utaje i izbjegavanja plaćanja poreza.

Kako bi se mobilizirala javna i privatna ulaganja, trio će nastaviti s naporima za daljnji razvoj i produbljivanje unije tržišta kapitala, u skladu s utvrđenim prioritetima, te za dovršetak bankovne unije. Stvaranje istinski integriranih europskih tržišta kapitala bilo bi ključno kako bi se svim europskim poduzećima omogućio pristup raznovrsnijem financiranju uz niže troškove i mobilizirala znatna privatna ulaganja potrebna za suočavanje s izazovima, posebno u području zelene i digitalne tranzicije i za ispunjavanje potreba europske obrambene industrije.

Trio će također težiti djelotvornoj provedbi novog okvira gospodarskog upravljanja kako bi se osigurala fiskalna održivost država članica i promicao gospodarski rast.

Uspjeh u zelenoj i digitalnoj tranziciji

Trio će iskoristiti zelenu i digitalnu tranziciju za stvaranje tržišta, industrija i visokokvalitetnih radnih mjesta budućnosti. Time će se potaknuti dugoročna konkurentnost Unije i njezinih poduzeća, a Europa će postati svjetski predvodnik u zelenim i digitalnim industrijama i tehnologijama te će se povećati energetska suverenost Unije. Trio će nastaviti s tranzicijom Unije prema klimatskoj neutralnosti do 2050. provedbom postojećeg zakonodavstva za 2030. i radom na postizanju klimatskog cilja EU-a za 2040. na način kojim se promiču pravednost, solidarnost, troškovna učinkovitost i konkurentnost, uz istodobno poticanje produktivnosti i inovacijskog kapaciteta Europe, čime se doprinosi njezinu blagostanju. Nastavit će i ulagati napore kako bi se osiguralo vodstvo EU-a na globalnoj razini u kontekstu međunarodnih pregovora o klimi i bioraznolikosti na predstojećim konferencijama stranaka.

Trio će raditi na daljnjem razvoju kružnijeg gospodarstva koje učinkovitije iskorištava resurse, smanjenju negativnih učinaka okoliša na zdravlje, promicanju industrijskog razvoja čistih tehnologija i proizvoda, kao i tehnologija i proizvoda s nultom neto stopom emisija te iskorištavanju svih prednosti biogospodarstva uz istodobnu zaštitu prirode i poništavanje učinka degradacije ekosustavâ, što uključuje i oceane. Pojačat ćemo rad na prilagodbi klimatskim promjenama i otpornosti na njih, uključujući pripravnost na ekstremne vremenske uvjete, jačanjem otpornosti vodoopskrbe u cijeloj Uniji u vezi s predstojećim europskim planom za prilagodbu klimatskim promjenama i europskom strategijom za otpornost vodoopskrbe.

Trio će promicati konkurentan, održiv i otporan poljoprivredni sektor, sektor ribarstva i sektor akvakulture, koji će i dalje osiguravati sigurnost opskrbe hranom i pravedne prihode za poljoprivrednike, te će nastojati poboljšati položaj poljoprivrednika, ribara i proizvođača u lancu opskrbe hranom i u kontekstu usporedne tranzicije. Trio će raditi na integriranom razvoju, održivosti i konkurentnosti ruralnih područja.

Nastavit će se rad na povećanju energetske suverenosti Unije, smanjenju vanjskih ovisnosti i izgradnji istinske energetske unije, osiguravajući opskrbu obilnom, cjenovno pristupačnom i čistom energijom. Za to će biti potrebna ambiciozna elektrifikacija, primjena svih rješenja s nultom neto stopom emisija i niskougličnih rješenja, poticanje ulaganja u mreže, skladištenje i međupovezanost, dovršetak integracije energetskog tržišta te daljnje smanjenje administrativnog opterećenja ubrzavanjem izdavanja dozvola, među ostalim u području obnovljivih izvora energije.

Trio će poduprijeti rad na povećanju europskih proizvodnih kapaciteta za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija. Trio će posebnu pozornost posvetiti daljnjem poboljšanju uvjeta za ulaganje u sigurnu i otpornu prekograničnu infrastrukturu za energiju, hvatanje, upotrebu i skladištenje ugljika (CCUS), vodu, prijevoz i komunikacije.

Trio će nastaviti raditi na održivom, inovativnom i otpornom digitalnom ekosustavu koji osnažuje građane i poduzeća. Trio će poticati razvoj revolucionarnih digitalnih tehnologija, promicati interoperabilnost podataka i prekograničnu povezivost te poticati ulaganja u najsuvremeniju, sigurnu i učinkovitu digitalnu infrastrukturu, kao što su ključne tehnologije u Europi te digitalne tehnologije i usluge, posebno umjetna inteligencija. Trio će nastaviti ulagati napore u promicanje digitalnih standarda EU-a i osiguravanje privatnosti i sigurnosti na internetu za sve građane, uključujući zakonit pristup tijela za izvršavanje zakonodavstva podacima. Trio će doprinijeti jačanju vodeće uloge Unije u razvoju globalnih digitalnih pravila i standarda, kao što je umjetna inteligencija. U tom pogledu i kako bi se učinkovito odgovorilo na sadašnje i buduće geopolitičke izazove, trio će nastaviti provoditi djelovanja, uključujući kibernetičku i digitalnu diplomaciju. S obzirom na sve veći broj i raznolikost kibernetičkih prijetnji trio će raditi na jačanju kibernetičke otpornosti EU-a i razvoju sveobuhvatnog pristupa kibernetičkoj sigurnosti. Osim toga, naglasak će se staviti na osiguravanje toga da Unija može na pravedan i održiv način iskoristiti sve prednosti digitalne tranzicije za sve građane i poduzeća, uz jasan antropocentrični pristup, na jedinstvenom digitalnom tržištu koje dobro funkcionira.

Promicanje okruŕja pogodnog za inovacije i poslovanje

Trio će nastaviti rad na jačanju europskih istraživačkih i inovacijskih kapaciteta u području novih i razvojnih tehnologija, privlačenju i zadržavanju talenata te postizanju industrijske snage u ključnim sektorima, uključujući obranu, svemir, umjetnu inteligenciju, kvantne tehnologije, poluvodiče, 5G/6G, zdravlje, biotehnologije, tehnologije s nultom neto stopom emisija, mobilnost, farmaceutske proizvode, kemikalije i napredne materijale. Trio će nastaviti ulagati napore kako bi se osigurali jednaki uvjeti na unutarnjoj i globalnoj razini u svrhu zaštite poštenog tržišnog natjecanja te kako bi se zajamčila sigurnost proizvoda koji ulaze na jedinstveno tržište.

Trio je predan boljoj regulativi i radit će na smanjenju birokratskog i regulatornog opterećenja, uključujući obveze izvješćivanja, i na reformi administrativnih postupaka za poduzeća, posebno MSP-ove i *start-up* poduzeća. Osim toga, trio će dodatno razviti integrirani, koordinirani i dosljedan pristup u svim područjima politika i staviti poseban naglasak na provedbu dogovorenih politika, među ostalim usmjeravanjem na visokokvalitetne i pravodobne procjene učinka.

Zajednički napredak

Trio će nastojati osigurati da svi mogu iskoristiti mogućnosti koje nude zelena i digitalna tranzicija, pri čemu nitko neće biti zapostavljen. U tu će svrhu trio i dalje stavljati naglasak na provedbu načelâ europskog stupa socijalnih prava na razini EU-a i na nacionalnoj razini, uz istodobno poštovanje nacionalnih modela tržišta rada i nacionalnih nadležnosti. Nastojat će riješiti pitanje nedostatka radne snage i vještina u EU-u. U tom će pogledu promicati ulaganja u vještine, osposobljavanje i obrazovanje ljudi tijekom cijelog života, osiguravajući da svaka osoba ima pristup visokokvalitetnom i uključivom obrazovanju, osposobljavanju i cjeloživotnom učenju. Trio će se usredotočiti na to kako iskoristiti prednosti i odgovoriti na izazove povećane upotrebe umjetne inteligencije u svijetu rada za radnike i poduzeća. Trio će nastojati osigurati rodnu ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve, ojačati socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje te provoditi politike kojima se smanjuju nejednakosti na svim razinama. Provodit će politike kojima se potiču socijalna uključenost, pristup socijalnim uslugama i cjenovno pristupačno stanovanje. Nastavit će se ulagati naponi za povećanje zaposlenosti mladih, osnaŕivanje starijih osoba da dulje ostanu aktivne i integraciju skupina u ranjivom položaju na tržište rada, uz istodobno olakšavanje mobilnosti radne snage.

Dodatno ćemo ojačati suradnju u području zdravlja putem europske zdravstvene unije, otpornost i kibernetičku sigurnost zdravstvenih sustava te bolji pristup svim lijekovima i osnovnim medicinskim proizvodima u cijeloj Uniji, uz istodobno osiguravanje konkurentnog farmaceutskog sektora u EU-u. To će nam pomoći u izgradnji uspješnog društva dugovječnosti, jamčenju da su naši sustavi socijalne skrbi i gospodarstva održivi te poboljšanju kvalitete života naših građana. Pripremajući se za budućnost poduzet ćemo odgovarajuća djelovanja za suočavanje s demografskim trendovima. Trio će općenito posvetiti posebnu pozornost povećanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije, u cilju kontinuirane uzlazne konvergencije, kako bi se smanjile razlike i potaknuo dugoročni rast diljem Unije.

IV. SLOBODNA I DEMOKRATSKA EUROPA

Poštovanje europskih vrijednosti u EU-u

Trio pridaje veliku važnost promicanju i zaštiti temeljnih vrijednosti Europske unije, a to su poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina.

Te su vrijednosti ključne za funkcioniranje EU-a i temelj su naše suradnje, uključujući učinkovitu primjenu prava EU-a i pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Trio će učiniti sve što je u njegovoj moći kako bi osigurao slobodne i pluralističke medije i zaštitio slobodu na internetu, među ostalim borbom protiv dezinformacija, zaštitom civilnog društva, borbom protiv inozemnog upletanja, osiguravanjem veće transparentnosti i borbom protiv destabilizacije, koju, među ostalim, mogu uzrokovati dezinformacije i govor mržnje, jačanjem demokratskog diskursa i osiguravanjem da velike tehnološke platforme preuzmu odgovornost za zaštitu demokratskog dijaloga i zaštitu maloljetnika od štetnog sadržaja na internetu te sprečavanjem zlouporabe takvih platformi u kriminalne svrhe. Trio je predan nastavku podupiranja kulturne raznolikosti te kulturnih i kreativnih sektora, koji imaju važnu ulogu u poticanju demokracije i europskih vrijednosti.

Poseban naglasak stavit će se i na borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja, govora mržnje, ksenofobije, diskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja te potpunu provedbu Programa o ženama, miru i sigurnosti.

Budući da je učinkovit pristup pravosuđu jedan od ključnih elemenata jačanja slobode i demokracije, trio će podupirati sve aktivnosti koje ga olakšavaju.